

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Інститут № 5**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Економічна безпека держави»
вибіркових компонент освітньої програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
**072 Фінанси, банківська справа та страхування (Фінансова безпека та
фінансові розслідування)**

Харків 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки інституту №5 протокол від 12.08.2024 № 10

Розробники:

1. доцент, доцент кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, к.ю.н., доцент Ананьева Євгенія Андріївна

Рецензенти:

1. професор кафедри трудового та господарського права ХНУВС, д.ю.н., старший науковий співробітник Є.Ю. Подорожній
2. доцент кафедри банківської справи і фінансових послуг ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця, к.е.н., доцент О.М. Рац

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування ; Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування другий (магістерський) рівень вищої освіти	Навчальний курс <u>1</u> (номер) Семестр <u>2</u> (номер) Вид контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – <u>24</u> ; (години) Семінарські заняття – _____; (години) Практичні заняття – <u>26</u> ; (години) Лабораторні заняття – _____; (години) Самостійна робота – <u>70</u> ; (години) Індивідуальні завдання: Курсова робота – _____ (кількість; № семестру) Реферати (тощо) – _____ (кількість; № семестру)		Лекції – <u>6</u> ; (години) Семінарські заняття – _____; (години) Практичні заняття – <u>6</u> ; (години) Лабораторні заняття – _____; (години) Самостійна робота – <u>108</u> ; (години) Індивідуальні завдання: Курсова робота – _____ (кількість; № семестру) Реферати – _____ (кількість; № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека держави» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» - формування у фахівця системи знань і умінь, достатніх для прийняття ефективних рішень з управління економічною безпекою держави. **Завданнями** вивчення дисципліни «Економічна безпека держави» є:

- надання студентам необхідних теоретичних знань щодо головних загроз, діючих міжнародних стандартів і напрямків зміцнення економічної безпеки держави;
- формування у студентів практичних навиків виявлення діючих загроз, аналізу рівня, визначення напрямків, розробки і застосування засобів зміцнення економічної безпеки держави.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Економічна безпека держави» пов'язано з попереднім засвоєнням знань з «Економічної теорії», «Принципів менеджменту», «Економіко-правового аналізу і аудиту», «Основ економічної безпеки», «Економічних злочинів».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- поняття економічної безпеки держави;
- суб'єкти економічної безпеки держави ;
- об'єкти економічної безпеки держави ;
- методи оцінки та індикатори економічної безпеки держави;
- міжнародні стандарти економічної безпеки держави;
- систему економічної безпеки держави;
- класифікацію економічної діяльності в державі. Загрози і напрямки протидії неформальній економічній діяльності;
- загрози і напрямки зміцнення безпеки людського розвитку в державі;
- загрози і напрямки зміцнення інноваційної безпеки держави;
- загрози і напрямки зміцнення енергетичної безпеки держави;
- методи контролю і забезпечення економічної безпеки підприємства.

вміти:

- визначати сучасні діючі загрози економічній безпеці держави;
- використовувати відповідні методи оцінки, індикатори та міжнародні стандарти в аналізі економічної безпеки держави;
- виявляти загрози, розробляти та застосовувати заходи зі зміцнення безпеки людського розвитку в державі;
- виявляти загрози, розробляти та застосовувати заходи зі зміцнення інноваційної безпеки держави;
- виявляти загрози, розробляти та застосовувати заходи зі зміцнення енергетичної безпеки держави;
- виявляти загрози, розробляти та застосовувати заходи зі зміцнення економічної безпеки підприємства.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК-5	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК-10	Здатність вміти визначити фінансові загрози на всіх суспільних рівнях.
	СК-11	Здатність вибирати засоби захисту від фінансової небезпеки.

(СК)	СК-12	Здатність передбачати розвиток чинників – носіїв фінансової небезпеки.
------	-------	--

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні поняття і складові системи економічної безпеки держави. Поняття, зміст і структура національної безпеки. Поняття економічної безпеки держави. Суб'єкти і об'єкти економічної безпеки держави. Принципи забезпечення економічної безпеки держави. Методи оцінки, індикатори і міжнародні стандарти економічної безпеки держави. Система економічної безпеки держави.

Тема 2. Безпека економіки держави. Складові частини економічної діяльності. Характеристика і значення формальної економічної діяльності для економічної безпеки держави. Характеристика, складові частини і загрози неформальної економічної діяльності. Характеристика і загрози економіки власних потреб. Характеристика і загрози тіньової економіки. Характеристика і загрози кримінальної економіки.

Тема 3. Безпека людського розвитку. Інноваційна безпека. Енергетична безпека. Зміст і значення безпеки людського розвитку, як напрямку економічної безпеки держави. Індикатори і міжнародні стандарти безпеки людського розвитку. Засоби зміцнення безпеки людського розвитку. Зміст і значення інноваційної безпеки, як напрямку економічної безпеки держави. Індикатори і міжнародні стандарти інноваційної безпеки. Засоби зміцнення інноваційної безпеки. Зміст і значення енергетичної безпеки, як напрямку економічної безпеки держави. Індикатори і міжнародні стандарти енергетичної безпеки. Засоби зміцнення енергетичної безпеки.

Тема 4. Економічна безпека підприємства. Зміст і значення економічної безпеки підприємства для зміцнення економічної безпеки держави. Аналіз активів, як економічної основи виживання (самозбереження) підприємства. Аналіз фінансових результатів, як економічної основи розвитку підприємства. Індикатори економічної безпеки підприємства. Фінансова стійкість в аналізі економічної безпеки підприємства. Ліквідність в аналізі економічної безпеки підприємства. Засоби зміцнення економічної безпеки підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1 Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер розділу	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
		Всього	з них:					
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1								
Цивільний захист та безпека життєдіяльності								
	ТЕМА № 1: Основні поняття і складові системи економічної безпеки держави.	14	2		2		10	
	ТЕМА № 2: Безпека економіки держави.	36	8		8		20	
	ТЕМА № 3: Безпека людського розвитку. Інноваційна безпека. Енергетична безпека.	34	6		8		20	
	ТЕМА № 4: Економічна безпека підприємства	36	8		48		20	
								Залік
Всього за рік:		120	24	-	26	-	70	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю
	Всього	з них:				
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	
Семестр № 1						
Цивільний захист та безпека життєдіяльності						
ТЕМА № 1: Основні поняття і складові системи економічної безпеки держави.	12	1		1		10
ТЕМА № 2: Безпека економіки держави.	40	2		2		36

ТЕМА № 3: Безпека людського розвитку. Інноваційна безпека. Енергетична безпека.	28	1		1		26	
ТЕМА № 4: Економічна безпека підприємства	40	2		2		36	
	120	6					Залік
Всього за рік:	120	24	-	6	-	108	

4.2 Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема №1. Основні поняття і складові системи економічної безпеки держави	
1. Напрями державної політики з питань національної безпеки	1, 2, 3, 5, 8, 9, 15, 19, 20.
2. Національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці України	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22.
Тема №2. Безпека економіки держави	
1. Напрямки ефективної протидії неформальній економіці	1, 2, 5, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22.
2. Регіональні проблеми економічної безпеки України	6, 7, 8, 9.
Тема №3. Безпека людського розвитку. Інноваційна безпека. Енергетична безпека.	
1. Зміст і засоби зміцнення фінансової безпеки України.	2, 4, 5, 8, 9, 15.
2. Зміст і засоби зміцнення продовольчої безпеки України.	2, 4, 5, 8, 9, 15.
Тема №4. Економічна безпека підприємства	
1. Методи захисту бізнесу	1, 2, 3, 5, 10, 11, 12, 13, 16, 18.
2. Зміцнення економічної безпеки підприємства на основі ефективного управління ризиками	5, 10, 11, 12, 13.
3. Організація захисту комерційної таємниці на підприємстві	1, 2, 3, 5, 10, 11, 12, 13.

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми рефератів

1. Конституція України про забезпечення економічної безпеки.
2. Нормативно-правова основа економічної безпеки.
3. Страхування в системі економічної безпеки.
4. Функціональна структура економічної безпеки.
5. Економічні інтереси регіону.
6. Державне ліцензування і контроль за діяльністю приватних служб безпеки.
7. Досвід взаємодії державних і приватних служб безпеки інших країн у забезпеченні економічної безпеки суб'єктів господарювання.
8. Перспективи розвитку взаємодії державних та приватних служб безпеки в Україні.
9. Роль фонду державного майна в забезпеченні економічної безпеки.
10. Сутність економічної безпеки на національному рівні.
11. Галузевий аспект економічної безпеки.
12. Тенденції розвитку економічної безпеки на регіональному рівні.
13. Вплив екологічних чинників на рівень економічної безпеки регіону.
14. Джерела і характер економічної небезпеки людини.
15. Проблеми співвідношення економічної небезпеки для України і суверенітету в зовнішньому середовищі.
16. Торговельна політика і безпека України на світовому рівні.
17. Небезпека фінансової заборгованості в міжнародних економічних відносинах України.
18. Роль страхових компаній у зниженні зовнішньоекономічних ризиків.
19. Злочини у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
20. Стан економічної злочинності в Україні
21. Приватизаційні процеси в Україні як об'єкт злочинних посягань.
22. Чинники, що впливають на стан криміногенної ситуації у нафтогазовому комплексі України.
23. Роль Державного бюджету України у забезпеченні економічної безпеки держави.
24. Сучасний стан державних боргових зобов'язань.
25. Шахрайства з кредитними ресурсами банків.
26. Курсова політика в системі забезпечення економічної безпеки держави.
27. Шахрайства на фондовому ринку.
28. Легалізація доходів, здобутих злочинним шляхом, як чинник зниження рівня економічної безпеки України.
29. Методи боротьби з відмиванням доходів, здобутих злочинним шляхом.
30. Міжнародний досвід боротьби з відмиванням грошей.
31. Джерела та види ризиків підприємства.
32. Економічна розвідка і комерційний шпіднаж.
33. Вплив економічних ризиків на економічну безпеку підприємства.
34. Критерії оцінки економічної безпеки підприємства.

35. Діагностика банкрутства підприємства.
36. Вплив державного регулювання діяльності підприємств на їх економічну безпеку.
37. Система пріоритетних інтересів підприємства як основа механізму забезпечення його економічної безпеки.
38. Значення охорони інформації для економічної безпеки фірми.
39. Охорона державної економічної таємниці.
40. Економічна розвідка та промисловий шпіонаж.

6. Методи навчання

Метою лекційного курсу є формування у студентів системи теоретичних знань та практичних навичок у сфері цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності людини.

Для досягнення зазначеної мети у ході викладення навчальної дисципліни «Цивільний захист та безпека життєдіяльності» передбачається проведення (відповідно до програми) лекційних, та семінарських занять; проведення ділових ігор; написання контрольних, реферативних та курсових робіт; підготовка доповідей. З метою поточного контролю знань планується проведення опитувань на семінарських заняттях та написання контрольних робіт.

Аудиторні заняття проводяться у формі семінарських занять, на яких студенти повинні приймати участь у дискусії навколо попередньо визначених тем, виступати з рефератами або тезами виступів, вміти формулювати і відстоювати свою позицію.

7. Методи контролю

Перелік питань до заліку з дисципліни «Економічна безпека держави»

1. Поняття, зміст і структура національної безпеки.
2. Сучасні проблеми економічної безпеки держави.
3. Місце економічної безпеки в системі національної безпеки України.
4. Основні поняття, суб'єкти і об'єкти економічної безпеки держави.
5. Рівні економічної небезпеки.
6. Методи оцінки економічної безпеки держави.
7. Індикатори і міжнародні стандарти економічної безпеки держави.
8. Система економічної безпеки держави.
9. Класифікація економічної діяльності.
10. Характеристика і значення формальної економічної діяльності для економічної безпеки держави.
11. Характеристика, складові частини і загрози неформальної економічної діяльності.
12. Характеристика і загрози економіки власних потреб.
13. Характеристика і загрози тіньової економіки.
14. Характеристика і загрози кримінальної економіки.
15. Зміст і значення безпеки людського розвитку, як напрямку економічної

безпеки держави.

- 16.Індикатори і міжнародні стандарти безпеки людського розвитку.
- 17.Засоби зміцнення безпеки людського розвитку.
- 18.Зміст і значення інноваційної безпеки, як напрямку економічної безпеки держави.
- 19.Індикатори і міжнародні стандарти інноваційної безпеки.
- 20.Засоби зміцнення інноваційної безпеки.
- 21.Зміст і значення енергетичної безпеки, як напрямку економічної безпеки держави.
- 22.Індикатори і міжнародні стандарти енергетичної безпеки.
- 23.Засоби зміцнення енергетичної безпеки.
- 24.Зміст і значення економічної безпеки підприємства для зміцнення економічної безпеки держави.
- 25.Індикатори економічної безпеки підприємства.
- 26.Аналіз активів, як економічної основи виживання (самозбереження) підприємства.
26. Аналіз фінансових результатів, як економічної основи розвитку підприємства.
27. Фінансова стійкість в аналізі економічної безпеки підприємства.
28. Ліквідність в аналізі економічної безпеки підприємства.
29. Економічне підгрунття тероризму.
30. Методи протидії ухиленню від сплати податків.
- 31.Актуальність боротьби з корупцією в Україні.
- 32.Енергетична складова економічної безпеки України.
- 33.Зловживання у топлівно-енергетичній сфері України.
- 34.Міжнародний досвід боротьби з корупцією.
- 35.Методи боротьби з економічними злочинами.
- 36.Сучасні концепції розвитку економіки України.
- 37.Протидія легалізації кримінальних капіталів.
- 38.Виявлення діяльності фіктивних фірм.
- 39.Соціальна основа економічної безпеки України.
- 40.Корисливі злочини у банківській діяльності.
- 41.Методи протидії розкраданню кредитів.
- 42.Методи протидії розкраданню грошових коштів вкладників банків.
- 43.Методи протидії економічним злочинам.
- 44.Протидія відмиванню доходів, здобутих злочинним шляхом.
- 45.Проблема відмивання брудних коштів в економічній безпеці держави.
- 46.Практика роботи національних органів фінансової розвідки.
- 47.Проблема економічної безпеки бізнесу.
- 48.Сучасні загрози економічній безпеці бізнесу.
- 49.Методи захисту бізнесу.
- 50.Господарсько-правові засоби попередження економічних злочинів.
- 51.Напрямки протидії транснаціональній економічній злочинності.
- 52.Причини і сучасний стан тіньових економічних процесів.
- 53.Типові моделі тіньової економічної діяльності.

54. Аналітичні методи виявлення та оцінки тіньової господарської діяльності.
55. Ефективні напрямки детенізації економіки.
56. Ефективне господарське управління державною власністю.
57. Інноваційна основа економічної безпеки України.
58. Особливості становлення та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні.
59. Сучасні проблеми розвитку великого та малого бізнесу в Україні.
60. Напрямки ефективної протидії корупції державних службовців.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів (перед} \\ \text{підсумковим контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Підсумкові бали за поточний семестр} + \text{Підсумкові бали за попередній семестр} : 2$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних Занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			

60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література

Основна

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні: колективна монографія / за ред. Я.Я. Пушака та Я.С. Піцура – Львів: Ліга-Прес, 2017. – 368 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/495/1/Монографія%20-%20Актуальні%20проблеми%20забезпечення%20економічної%20безпеки%20в%20Україні.pdf>
2. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020.– 384 с.
https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3284/1/Mel%27nyk_monografія.pdf
3. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки : колективна монографія : у 2 т. Дніпропетровськ : ФОРМ Дробязко С.І., 2014. Т. 2. 349 с.
https://economics.net.ua/files/scientific-base/monogr/bashinska_6.pdf
4. Економічна безпека підприємств : підручник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін. К. : Алерта, 2011. 704 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/673/1/економічна%20безпека%20підприємств%20підручник.pdf>
5. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально-методичний посібник / З. Б. Живко, О.В. Черевко, Н.В. Зачосова, М. О. Живко, О.Б. Баворовська, В.О. Занора; за ред. З.Б. Живко. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 120 с.
https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3465/1/НМП_Організація%20та%20управління%20системою%20економічної%20безпеки%20підприємства.pdf
6. Корпоративне управління в системі економічної безпеки : навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Сватюк, М. І. Копитко ; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 456 с.

<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/671/1/корпоративне%20управління%20в%20системі%20екон%20безп.pdf>

7. Отенко І. П., Іващенко Г. А., Воронков Д. К. Економічна безпека підприємства : навч. посібн. Х. : ХНЕУ, 2012. 251 с.
https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/4856/1/20160527IAZ_P203-205.pdf
8. Економічна безпека: навч. посіб. / О.Є.Користін, О.І.Барановський, Л.В.Герасименко та ін.; за ред. О.М.Джужі. - К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2018. - 368 с. <https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Lektsiya-2-Zagrozi-ekonomichnij-bezpetsi.pdf>
9. Франчук В.І. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності: підручник / В.І. Франчук. – Львів: ЛьВДУВС, 2015. – 236 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/475>
10. Економічна безпека України: монографія В.Г.Федоренко, І.М.Грищенко, О.Ф.Новікова, О.В.Ольшанська та ін.; за ред. В.Г.Федоренка. – К.: ТОВ «ДКС центр», 2017. – 462 с.
https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9337/2/Ekonomichna_bezpeka_Ukrainy_mono_Titul_Zmist_Vstup.pdf

Додаткова

1. Економічна безпека підприємства: підручник / за ред. А. М. Дідик. Львів: ТЗОВ «Видавнича група «Бухгалтер України», 2019. 624 с.
http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/17593/1/Економічна%20безпека%20підприємства_підручник.pdf
2. **Економічна** безпека підприємництва в Україні : монографія / Г. В.Ситник, Г. В. Блакита, Н. М. Гуляєва та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 284 с. <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/5a209ea36441d3c8a61de7c747ac385b.pdf>
3. **Фінансово-економічна** безпека: теоретико-правові аспекти : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. – 195 с.
<http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2885/1/ФЕБ%20ПОСІБНИК.pdf>
4. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / О. С. Марченко ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого,
5. Каф. екон. теорії. – Харків : Право, 2022. – 246 с.
<http://ftplec.nlu.edu.ua/Навчально-методичні%20матеріали/Кафедра%20економічної%20теорії/051.%20Економіка.%20Бакалаври/Економічна%20безпека%20підприємства.pdf>
6. **Ярмак О. В. Економічна безпека підприємства:** навчально- методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес- економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 92 <http://ftplec.nlu.edu.ua/Навчально-методичні%20матеріали/Кафедра%20економічної%20теорії/051.%20Економіка.%20Бакалаври/Економічна%20безпека%20підприємства/051-б.%20%20Економічна%20безпека%20підприємства.%20НМП..pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://mon.gov.ua/ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

2. <http://rada.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
3. <https://www.kmu.gov.ua/ua> – Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України
4. <http://www.nau.ua> – Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».